

زیر نظر استاد محقق
آیة اللہ العظمی ناصر مکارم شیرازی

تفسیر نمونه

تفسیر و بررسی سوره‌های دربارہ قرآن مجید
با در نظر گرفتن احادیث، خواست‌ها،
پرسش‌ها، مکتب‌ها و مسائل روز

جلد بیست و چهارم

با همکاری
جمعی از فضلاء و دانشمندان

مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۰۵ - ، مصحح

تفسیر نمونه: تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواسته‌ها، پرسش‌ها، مکتب‌ها و مسائل روز، زیر نظر ناصر مکارم شیرازی؛ با همکاری جمعی از نویسندگان [ویرایش ۲] . - تهران: دارالکتب الاسلامیه - ۱۳۶۵.

ج. ۲۴ - بهای هر جلد متفاوت.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا (فهرست نویسی پیش از انتشار).

کتابنامه.

جلد بیست و چهارم (چاپ سی و چهارم: ۱۳۹۷)

ISBN - SET: 978-964-440-030-8 (دوره)

ISBN : 978-964-440-024-7 (ج. ۲۴)

۱. تفاسیر یعه - قرن ۱۴. الف. عنوان. ب. عنوان: تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواسته‌ها، پرسش‌ها، مکتب‌ها، مسائل روز.

۲۹۷/۱۷۹

BP⁹ / م۷ت۷

۳۲۵۳-۷۶م

۱۳۷۷

تهران - خیابان پامنار - بنی هاشم - پلاک ۱۲

تلفن: ۳۳۹۱۶۹۴۴

فروشگاه اینترنتی تهران - بازار سلطانی - طبقه اول - پلاک ۲۹

تلفن: ۵۵۶۲۰۴۱۰ - ۵۵۶۲۷۴۴۹

فروشگاه اینترنتی تهران - خیابان انقلاب - بازارچه کتاب - پلاک ۱۰

تلفن: ۶۶۴۰۸۴۴۱

تفسیر نمونه (جلد بیست و چهارم)

زیر نظر استاد محقق آیت‌الله مکارم شیرازی

همکاران: محمد رضا آشتیانی، محمد جعفر امامی، عبدالرسول حسنی، سید حسن شجاعی

محمود عبداللّٰهی، محسن قرائتی، محمد محمدی

• ناشر: دارالکتب الاسلامیه

• تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

• چاپ سی و چهارم: ۱۳۹۷

• صفحه و قطع: ۵۵۶ صفحه، وزیری

• چاپ: چاپخانه گلپان

• شابک ۷ - ۰۲۴ - ۴۴۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸ / 7 - 024 - 440 - 964 - ISBN

• شابک دوره ۲۸ جلدی ۸ - ۰۳۰ - ۴۴۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸ / 8 - 030 - 964 - 978 - ISBN-SET

• حق چاپ برای ناشر محفوظ است

• قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال

بسم الله الرحمن الرحيم

دو چهره مسأله

اخیراً کتابی در «هند» تحت عنوان فوق (دو چهره متضاد) انتشار یافته که نسخه‌ای از آن را برای ما فرستاده‌اند، نویسنده کتاب آقای «ابوالحسن ندوی» کوشش کرده است دو چهره مختلف از اسلام را در دو گروه «اهل سنت» و «شیعه» نشان دهد، عقائد شیعه را در مقابل عقائد اهل سنت، عقائد اهل سنت را در مقابل عقائد شیعه منعکس کند، و به این ترتیب یکی را «اسلام اصیل» و دیگری را «اسلام انحرافی» معرفی نماید، و در این امر ما بیش از همیشه احتیاج به وحدت داریم، به آتش نفاق و اختلاف دامن زدن.

و متأسفانه - طبق معمول - همه جا برای معرفی «شیعه»، روی شایعات، اخبار شاذ و ضعیف، و مدارک سست تکیه کرده است.

ترجمه بخشی از آن را که مربوط به قرآن و تفسیر است ذیلاً می‌خوانید:

او می‌گوید: «شیعه‌ها به قرآن کریم کمتر اعتنا دارند! و این به خاطر آراء و عقائد آنها درباره قرآن (عدم اصالت آن) است!! آنها اهمیتی به قرآن نمی‌دهند، و در عمل رابطه‌ای با آن ندارند، همین قرآن عظیمی که امت محمد ﷺ در شرق، غرب، شمال و جنوب آن را می‌خوانند، و حفاظ آن از صدها هزار می‌گذرد... و در ماه

رمضان یک بار یا دو بار ختم می‌کنند و معروف این است که در میان شیعه حافظ قرآن مطلقاً یافت نمی‌شود! و این به خاطر شک در صحت و اصالت قرآن کریم است! و من خودم این مطلب را در سفرم به ایران در سال ۱۹۷۳ (۱۳۹۳ هجری قمری) یافتیم، و لذا در کتابخانه‌های شیعه اثنی عشری آثار زیادی برای خدمت قرآن و موضوعات مربوط به آن دیده نمی‌شود... در حالی که کتابخانه‌های مناطق اسلامی دیگر مملو از تألیفات مربوط به قرآن مجید است».

این اتهامات عجیب و غریب را ملاحظه کردید اکنون، به توضیحات زیر توجه فرمائید:

در اینجا چند نکته بسیار قابل توجه است:

۱ - همین نویسنده (آن هم نویسنده) در کتاب دیگری که به نام: اسمعی یا ایران: «ای ایران بشنوا!» بعد از مسائلی که با هیئتی در چهارده سال قبل، به کشور ماکرده و نتیجه آن را در آن کتاب منتشر ساخته، فصل قابل ملاحظه‌ای درباره احترام و اهمیت مسلمانان ایران نسبت به قرآن و آنچه مربوط به قرآن مجید است بیان کرده که ترجمه قسمتی از آن را ذیلاً می‌خوانید:

«برادران ایرانی ما بدون شک، قرآن را دوست می‌دارند و به آن احترام می‌گذارند، و توجه زیادی به آن دارند که اثرش در نوشتن قرآن‌ها به بهترین خط و نقش از قدیم‌ترین ایام نمایان است!

آنها این قرآن‌های نفیس و زیبا را در «کتابخانه‌ها» و «موزه‌ها»ی خود نگهداری می‌کنند، و به آن افتخار و مباهات دارند.

مخصوصاً قرآن کریم چاپ دقیق و زیبایی در ایران شده که به هیچ وجه کمتر از کشورهای دیگر نیست. بسیاری از علمای گذشته ایران و محدثان، به تفسیر قرآن پرداخته‌اند، و کتاب‌های مهمی از آنها به یادگار مانده که تعدادی از

آنها در «هند» و غیر آن مشهود شده است، ولی من فکر می‌کنم باز هم توجهی بیشتر و عمیق‌تر لازم است...».

این شهادت مربوط به چهارده سال قبل است و کتاب «دو چهره متضاد» مربوط به دو سال قبل! آیا این نویسنده فراموش کرده که قبلاً چنین مطلبی را خودش نشر داده که به چنین تناقض‌گویی عجیبی دست زده؟!

حقیقت این است مدتی باور نمی‌کردم این «دو چهره متضاد» مربوط به یک نفر بود، باشد، با دقت و وسواس نام نویسنده را در پشت هر دو کتاب نگاه می‌کردم، ولی معلوم بود که مردی از یک نفر است.

آیا در این مدت که شاه، دگرگونی و عقب‌گرد سریعی در ایران رخ داده؟ در حالی که همه کس می‌دانند: بعد از انقلاب جمهوری اسلامی، «قرآن» در سطحی گسترده انتشار یافته، فرستنده مخصوصی به نام «صدای قرآن» به کار افتاده، و مدارس متعددی به نام تحفیظ یا تجوید قرآن آغاز به کار نموده، و قرآن آمیختگی زیادی با دروس مدارس فرهنگی پیدا کرده.

«مسابقات» زیادی در زمینه تلاوت و ترویج قرآن انجام شده، و در بسیاری از آنها که جنبه جهانی داشته قاریان ایرانی یا درجه اول جزایر ردیف‌های اول بوده‌اند. شروع تمام جلسات رسمی دولتی و غیر دولتی تلاوت آیات قرآن است (کاری که در هیچ کشور اسلامی به این وسعت وجود ندارد).

و با این حال که قرآن در سرتاسر زندگی مردم این کشور به طور رسمی حضور یافته، چطور کسی جرأت می‌کند با این صراحت مردم این مرز و بوم را بی‌اعتنا و بیگانه از قرآن معرفی کند.

آیا ما حق نداریم: چنین تصور کنیم، این چرخش صد و هشتاد درجه‌ای و این حمله‌های ناروا و کاملاً دور از حقیقت، به تحریک دشمنان مشترک اسلام و مخالفان

انقلاب اسلامی، صورت گرفته، و همان گونه که همه می دانیم بودجه‌هایی که در اختیار این کارها گذارده می شود از ناحیه دولت‌هایی است که متهم بر همکاری با دشمنان اسلام و انقلابند؟

اگر این سخن از یک فرد عادی صادر شده بود، ممکن بود حمل بر بی اطلاعی و ناآگاهی شود، ولی این سخن را کسی می گوید که: معروف است هزاران طلبه زیر نظر او ادامه می شوند؟ خودش به ایران آمده، و به اعتراف خودش اهتمام شیعیان ایرانی را به لرزه درآورد، این به هیچ وجه قابل توجیه و بخشش نیست. و از اینجا می توان پاسخی برای تمام کتاب‌هایی که بر ضد شیعه (مخصوصاً در مورد قرآن کریم) نهفته می شود یافت، بالاخص کتاب‌های بسیار زهرآگینی که اخیراً و بعد از «انقلاب اسلامی» با «کثرت»، «سرعت» و «دستپاچگی» و با سرمایه و هابی‌ها و تحریک قدرت مای استعماری در همه جا پخش می شود.

۲- راه دور نمی رویم، برای این بردن به اهمیت قرآن در میان شیعه‌ها و مخصوصاً شیعیان ایران، و پر بودن کتابخانه‌ها از انواع قرآن‌ها، و تلاوت آن در تمام جلسات، و وجود مدارس حفظ و تجوید قرآن، و انواع کتب تفسیر، به زبان فارسی و عربی و زبان‌های دیگر، کافی است این نویسنده و یا هر فرد دیگر اگر می خواهد، حقیقت را لمس کند سفری به ایران نماید، به موزه‌ها، کتابخانه‌ها، مدارس دینی، مدارس فرهنگی، حوزه‌های علمی، مراکز حفظ و تجوید قرآن مراجعه کند، و از نزدیک با چشم خود ببیند.

چرا تنها به قاضی می روند و خود را با خیالات و افسانه‌ها دلخوش می کنند؟ و به گفته مرحوم «علامه امینی» اگر «شیعه» جمعیتی بود مربوط به گذشته‌های دور، و امروز اثری از آنها جز در کتب تاریخ یافت نمی شد، ذکر چنین اتهاماتی ممکن بود، اما آنجا که عیان است چه حاجت به بیان است؟ چرا این برادران، الت دست

دشمن می‌شوند، و با این تهمت‌های عجیب و نفاق‌افکن، آب به آسیاب دشمنان اسلام می‌ریزند؟

همین «تفسیر نمونه» که یکی از تفاسیر فارسی است آن قدر در میان مردم کشور ما انتشار یافته که بعضی از مجلداتش بیش از بیست مرتبه، و هر مرتبه تعداد زیاد چاپ و نشر شده است، و همچنین تفاسیر و آثار دیگر قرآنی.^۱

۳ - می‌دانیم تلاوت الفاظ قرآن، مقدمه‌ای است برای عمل، شما را به خدا قضایات کنید در کشورهایی که این نویسنده به آن می‌بالد مانند «مصر» و بسیاری دیگر از کشورهای اسلامی، چه قدر احکام قرآن پیاده شده؟ وضع مراکز فساد، شراب و قمار، هنجاری و بی‌بندی و باری زنان، آلات لهو و لعب، رباخواری، و از همه بدتر، پذیرش سلطه جانب و بیگانگان و اقتباس از جنبه‌های منفی تمدن آنها، چه اندازه است؟

چه خوب بود حداقل، مطبوعات و برنامه‌های رادیو و تلویزیون‌های آنها را با مطبوعات و وسائل ارتباط جمعی ایران مقایسه می‌کردند، تا معلوم می‌شد قرآن و آیات حیات بخشش در کجا پیدا شده، و در کجا پیدا نشده؟!

۴ - داستان تهمت «تحریف قرآن» به عقیده شیعه، یک تهمت انحرافی قدیمی است که صدها بار از سوی محققان و علمای شیعه نامی شده، و با فریاد بلند همه جا این مطلب گفته شده: قرآن مجید که اکنون در میان ما است عیناً همان است که در عصر پیامبر ﷺ بوده (بدون ذره‌ای کم و کاست) و اگر به بعضی از روایات ضعیف در کتب شیعه که دلالت بر تحریف دارد نگاه کرده‌اند نظیر این

۱ - و تا امروز بیش از چهل و پنج بار چاپ شده، عربی آن به نام «الأمثل» در کشورهای عربی، و «اردو» در کشورهای اردو زبان، تلخیص آن به نام «برگزیده» و پرسش‌ها و پاسخ‌های تفسیر «نمونه» و داستان‌های تفسیر «نمونه» و بخش‌های مختلف دیگری از آن به صورت مجزا چاپ و در اختیار جامعه قرار گرفته است. ۱۷/ ۱/ ۱۳۸۲.

روایات در کتب برادران اهل سنت، حتی در «صحیح بخاری» که معتبرترین کتاب حدیث آنها است فراوان است که علامه بزرگوار مرحوم «شرف الدین» آنها را در کتاب «اجوبة مسائل جار الله» جمع آوری کرده (با ذکر مدارک).

آری، نه آنها برای این روایات شاذ و ضعیف ارزش قائلند و نه ما، پس این همه اصرار بر تهمت از کجاست؟ و تا کی باید ادامه پیدا کند؟ حتماً تا زمانی که ما از خواب غفلت بیدار شویم و آلت دست دشمنان تفرقه انداز نگردیم!

خداوند ما و شما را به راهی که صلاح و سعادت اسلام و مسلمین است هدایت کند.

قم حوزه علمیه - ناصر مکارم شیرازی

۱۳۶۶/۱/۵